

L'AUTONOMISTA

DIARI D'ESQUERRA

Redacció:

RAMBLA LLIBERTAT, 25

TELÈFON 391

FEDERACIÓ D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

Administració i Tallers:

Premia, 4 i 6 - Telèfons 121 - 401 - R

ANY XLI.—NUMERO 10.544

GIRONA, 6 D'AGOST DEL 1938

SURT A LES 5 DE LA TARDA

FRANQUEIG CONCERTAT

La política i El Lirisme

per IOAN DE GARGANTA

Potser no ens hem fixat prou en un fet que explica molts misteris de l'evolució de la nostra vida política. Em refereixo a la força del sentiment líric en l'ànima dels nostres polítics i en l'esperit del nostre poble en els moments que ha de decidir sobre algun problema de la seva vida col·lectiva. Una història de les motivacions líriques en la vida política i social de Catalunya fóra d'una gran utilitat.

La base primera per a un estudi d'aquesta mena ha d'ésser l'examen de l'obra poètica dels nostres polítics i de l'obra política dels nostres poetes. Dins d'aquesta tasca avui hi ha un fascicle a assenyalar: "Cancó de presó", de Lluís Bota, un gironí dinàmic i plètòric de vida que ha passat per totes les vicissituds pròpies d'un lluitador polític en aquests anys sotraguats.

En aquest opuscle anota impressions en vers de la seva estada a la presó de Girona arran del 6 d'Octubre. Versos una mica dessuats i plens de ressons del Maragall de la musa de "cabells alloures" i més encara dels seus intèrprets liberals, sobretot d'Ignasi Iglésies, són testimoni de la vivacitat extraordinària de la poesia neoromàntica a casa nostra. Aquest sentimentalisme que cerca l'expressió fàcil i abundant, que s'emociona sincerament al menor motiu, és un de tants matisos de l'ànima del nostre poble i especialment dels nostres polítics. No és concebible un Bismarck o un Cromwell fent versos tendres i engrescats sobre motius polítics; en canvi a Catalunya la majoria dels que s'ocupen del govern del país, si no fan poemes d'aquesta mena, fan discursos que en són l'equivalència oratòria. I ací hi ha, com deia en començar, el secret de moltes coses.

(De la "Revista de Catalunya").

El sistema de fitxes a l'Espanya franquista

El diari liberal anglès *News Chronicle*, publica una sèrie d'articles de M. J. Cummings, que acaba de fer un viatge a l'Espanya nacionalista i dona algunes indicacions precises sobre el nou règim:

"Cada individu té una fitxa, conservada i portada al dia en els arxius locals. Per anar d'un poble a l'altre, tot home o dona deu posseir un salconduit del comandant militar. En un poble basc, jo he vist dos homes i una dona detinguts per una "frase indiscreta". Però les "frases indiscretas" no sovintegen gaire. La gent no es fa pas il·lusions. No oblidin i saben que tota resistència equival al suïcidi.

Una personalitat oficial de l'escorça del general Franco, m'ha dit:

— Remarquereu que no es tracta solament d'una guerra de classe. La divisió — ací, fa un gran gest amb la mà — ...la divisió no és horitzontal, sinó vertical. És una guerra de religió, una guerra contra el comunisme...

Alshores jo vaig preguntar per veure un camp de concentració (vertical o horitzontal). Però semblà que aquesta demanda era inoportuna. Jo vaig divisar un d'aquests camps, prop de Santander, a uns 300 mètrés de distància. No el vaig poder veure de més a prop...

L'HEROÏSME

"Amb motiu del 24 aniversari de la violació de la frontera belga pels soldats alemanys, s'han celebrat en aquell país importants cerimònies. Al matí s'han disparat a Brussel·les unes quantes canonades, mentre les campanes de totes les esglésies tocaven a mort, en memòria dels qui sucumbiren en la gran guerra. Els diaris dediquen llargs articles a commemorar la criminal invasió de Bèlgica pels teutons i la nobilitat i heroica actitud del rei Albert". (Dels periòdics d'ahir).

A començaments del 1915 varem publicar les següents ratlles com a pròleg a la traducció catalana de *L'Heroïsme*, de Maeterlinck:

"Les hores d'incertesa han passat, i sols les ànimes covardes podrien dubtar avui del triomf dels Aliats. Contra el que esperaven les ànimes lliurades al despotisme o a l'esclavatge, la Força bruta comença a ésser vençuda pel Dret august. L'obra

de Joffre, el cabdill català de Rives-àltes, es va acomplint serenament. Les excelses virtuts de la França immortal tornen a florir com un miracle sota el cel tempestejat per la guerra.

Els soldats del kaiser són empetosats fora del sol sagrat de la dolça França; demà seran foragitats de la Bèlgica màrtir. L'heroica petita nació tornarà a ésser senyora dels seus destins en la pau i el treball. Les cases destruïdes per la docta barbàrie alemanya seran reconstruïdes. Els homes treballaran altre cop amb fe, fecundant les terres que els bàrbars científics havien convertit en cementiris.

La pau — una pau vigilant i forta — regnarà novament en el poble per sempre més admirable que ha sabut fer a la dignitat humana el més gran dels sacrificis.

En les hores de prova, Bèlgica ha tingut el Poeta que ha dit la seva protesta i ha cantat les seves esperances: Maurice Maeterlinck. Ho-

norar-lo, és honorar Bèlgica. Per això, mentre esperem amb tota la nostra ànima la seva alliberació, el jorn gloriós en què el darrer soldat del darrer exèrcit germànic invasor haurà traspassat per sempre més la frontera belga, ens fem un honor de traduir i publicar una de les pàgines més belles i més encoratjadores que l'heroïsme del seu poble ha inspirat al Poeta".

Amb els mateixos procediments, els alemanys, junt amb els italians, es dediquen avui a la destrucció metòdica, científica i sistemàtica de Catalunya i les altres terres germanes. I avui, com ahir, la nostra esperança d'alliberament és ferma i fervorosa. Els invasors seran foragitats de Catalunya, com ho foren de la pacífica Bèlgica, i la nostra terra tornarà a ésser, sota la República, en la pau i el treball, senyora de la seva llibertat i els seus destins.

CARLES RAHOLA

La veu del Front

El presoner gallec no enten el rus

Avui un escamot dels nostres soldats, en un cop d'audàcia, ha ocupat una posició enemiga.

Des d'aquesta posició l'enemic batia un camí que uneix dues posicions nostres i, a més, dominava aquestes.

Darrerament, en ocasions diverses, ens havien ferit ja tres soldats que passaven per aquell camí.

Ha arribat l'ordre: calia prendre la posició. L'atac s'ha iniciat a la matinada, quan encara era fosc. Els nostres soldats han donat la volta al puig sobre el qual s'aixeca la posició atacada, i s'hi han afermat, arrossegant-se, pendent amunt, entre les mates.

Mentrestant s'han realitzat altres moviments per distreure l'enemic.

De les nostres trinxeres s'ha vist clarament com les primeres bombes de mà dels assaltants esclataven dintre la posició.

Poc després, els soldats enemics, entre l'explosió de les bombes i les bales de les nostres metralladores, han saltat el parapet i han corregut, muntanya avall, en direcció a les seves línies.

La majoria d'ells han caigut: d'altres, potser hi han arribat.

Els companys assaltants han aparegut sobre el parapet i des d'allí han saludat amb crits d'entusiasme la trinxera d'on havien sortit unes hores abans.

La cosa, explicada així, sembla molt senzilla, però no ho és gens.

S'han fet dos presoners; un d'ells ferit greument — potser no viurà més enllà d'aquesta nit —; l'altre és un xicot gallec que en veure's agafat ha plorat desesperadament. Té disset anys, és pagès d'un recó de Lugo, i estava convençut que els roigs l'afusellarien.

Ha costat de convèncer-lo que no li passaria res. Quan ha vist que realment seria així ha començat a gemegar i a mirar-se el be a mig rostre que els nostres companys acabaven de coure.

— "Un día que teníamos algo que comer..."

I el xicot explica que feia temps que amb prou feines menjaven. D'unes quantes setmanes ençà ocupaven aquella posició, de comunicacions un

xic difícil amb les línies, la qual cosa servia per a justificar l'escassetat de menjar.

— "Pero cuando estábamos en las líneas tampoco comíamos, y en la retaguardia, tampoco".

I continuava amb el seu uplany. Un dia que tenien alguna cosa, havien anat els nostres soldats i els ho havien pres.

— D'on l'havien tret, aquest be?

El xicot gallec explica que la nit anterior l'havien robat en una ràtzia que havien fet per unes cases que s'escauen prop de la posició. Quan es disposaven a rostit-lo per a esmorzar va començar l'assalt, i j aningú no va estar pel be.

Un dels companys es treu un número d'un periòdic escrit en castellà i l'ofereix al presoner.

Aquest l'agafa, se'l mira cap per avall, i el torna. Després d'uns moments de vacil·lació, diu:

— "No entiendo el ruso".

El company somriu. El gallec, també, i confessa:

— "No sé leer".

R.

ESTIVAL

A l'amic Joaquim Ginès, amb tot l'afecte.

M'han revelat, amiga aimada, el teu plaer endiumenjat, quan esdevé ta carn colrada, i quan l'escumejanta onada juga amb ton cabell esbullat.

Molt m'ha plagut, formosa nina, el teu gust plàcid, rialler, puix tal com ets, tan dolça i fina, en el mar dens semblà una ondina plena d'un amor falaguer...

Vulgues o no, reps la carícia de la blavenca aigua del mar, copcant així grata delícia i la dolcesa tan propícia del seu festós petonejar.

Mes, fes esment, bella sirena, al mar, que't fa tants de petons, que si amb dolçors tantost t'omplena vulgues també que't faci ofrena de sa jorida de cançons...

I al gronxà en l'aigua salabrosa el teu cos verge, pubescent, tindràs l'encís de flor flairosa que aprèn arreu la cançó airosa feta amb l'hàlit frescal del vent...

Després vindré, gentil ondina, a conversar, en el teu jardí, — quan ja la tarda peregrina i la cadència serpentina poc a pocet la fa abscondí —

i a frec mon cor, que neguiteja per una joia que m'has dat, tú ja em diràs el que canteja quan l'ona blanca joguineja amb ton cabell xop i esbullat...

BALDOMER RIBES BANCELLS

Militars

COMANDANCIA MILITAR DE GERONA Y SUS COMARCAS

El Mayor Veterinario DON EULOGIO FERNÁNDEZ, MARTÍNEZ, en situación de reemplazo por enfermo en esta plaza, deberá presentarse con urgencia en esta Comandancia Militar.

GERONA, 27 JULIO 1938. EL CORONEL COMANDANTE MILITAR, BOSCH.

AQUEST NUMERO HA ESTAT VISAT PER LA PREVIA CENSURA.

Informació general

Notícies

A proposta del Consell General de les Indústries Tèxtils i Annexes, i d'acord amb la Direcció General de Indústria d'aquest Departament, s'ha resolt que totes les empreses, carnisers o particulars que tinguin existències de pells llanudes, cabrums o vacunes i cavallines, les hauran de declarar.

Les declaracions s'hauran de fer amb els impresos que facilitarà, a Barcelona, el Consell General de les Indústries Tèxtils i Annexes, i a les altres capitals de Vegueria, les Delegacions del Departament d'Economia, i s'hauran de presentar per triplicat al Registre General del Departament d'Economia.

Transcorregut el termini que fixa l'apartat primer, les existències que no hagin estat declarades podran ésser objecte de comís.

AVIS A TOTS ELS SOCIS DE LA COOPERATIVA POPULAR OBREIRA "L'ESPERANÇA GIRONINA"

Es posa en coneixement dels mateixos, que mitjançant la presentació de la tarja de racionament de la Cooperativa s'efectuarà els següents repartiments:

A LA CENTRAL

Plaça G. Marvà, 4)

Dies 4, 5 i 6 d'Agost

De la tarja núm. 711 a la número 1350: 1/2 litre d'Oli per tarja.

Durant els mateixos dies, es farà (també a la Central) el perament

del Vi, per a tots els associats amb la següent proporció:

Tarjes d'1 a 4 familiars: 1 litre per tarja.

Tarjes de 5 a 8 familiars: 2 litres per tarja.

Tarjes de més de 8 familiars: 3 litres per tarja.

A LA SUCURSAL NUM. 1

(Carrer de Ciutadans, 4)

Dies 4, 5 i 6 d'Agost

De la tarja núm. 5551 a la número 710: 3 ous per tarja.

De la tarja número 1351 a la número 1.500: 2 quilos de patates.

El Sindicat del Ram del Vestir — U. G. T. — posa en coneixement dels seus oficials que es celebrarà reunió general extraordinària a l'estatge del carrer de la Forsa

— abans "L'Amistat" — el dia 8, a les set de la tarda de primera convocatòria i a dos quarts de vuit de segona, per a tractar dels assumptes que a continuació es consignen:

Lectura de l'acta anterior.

Aprovació de comptes.

Renovació de junta.

Precs i preguntes.

TECNICO-CONTABLE

Con conocimientos completos sobre la legislación que regula el funcionamiento de las empresas mercantiles, sean colectivizadas o privadas.

Se ofrece a días y a horas. Razón en esta Administración.